

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2014 - 2019

Έγγραφο συνόδου

22.4.2015

B8-0359/2015

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνεχεία δήλωσης της Επιτροπής

σύμφωνα με το άρθρο 123 παράγραφος 2 του Κανονισμού

σχετικά με την έκθεση προόδου 2014 για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη
(2014/2952(RSP))

Cristian Dan Preda

εξ ονόματος της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την έκθεση προόδου 2014 για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη (2014/2952(RSP))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ) μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους αφενός, και της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης (B-E) αφετέρου, η οποία υπεγράφη στις 16 Ιουνίου 2008 και κυρώθηκε από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη,
  - έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 19ης και 20ής Ιουνίου 2003 για τα Δυτικά Βαλκάνια και το παράρτημα που επισυνάπτεται με τίτλο «Πρόγραμμα Δράσης της Θεσσαλονίκης για τα Δυτικά Βαλκάνια: Προς την ευρωπαϊκή ενσωμάτωση»,
  - έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 20ής Οκτωβρίου, της 17ης και 18ης Νοεμβρίου, και της 15ης και 16ης Δεκεμβρίου 2014,
  - έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Στρατηγική διεύρυνσης και κυριότερες προκλήσεις για την περίοδο 2014-2015» της 8ης Οκτωβρίου 2014 (COM(2014)0700), η οποία συνοδευόταν από έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής SWD(2014)0305 με τίτλο «Έκθεση προόδου 2014 για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη», καθώς και το ενδεικτικό έγγραφο στρατηγικής σχετικά με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη (2014-2017) που εγκρίθηκε στις 15 Δεκεμβρίου 2014,
  - έχοντας υπόψη τη γραπτή δέσμευση για ενσωμάτωση στην ΕΕ που ανέλαβε η προεδρία της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης στις 29 Ιανουαρίου 2015 και ενέκρινε η κοινοβουλευτική συνέλευση της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης στις 23 Φεβρουαρίου 2015,
  - έχοντας υπόψη την απόφαση της 19ης Ιανουαρίου 2015 που έλαβε το Συμβούλιο σχετικά με τον διορισμό του Lars-Gunnar Wigemark ως του Ειδικού εκπροσώπου της ΕΕ και επικεφαλής της αντιπροσωπείας στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη,
  - έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με την χώρα,
  - έχοντας υπόψη τη δραστηριότητα του Cristian Dan Preda ως μόνιμου εισηγητή για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων,
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 123 παράγραφος 2 του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ έχει επανειλημμένα δηλώσει την ανεπιφύλακτη δέσμευσή της όσον αφορά την ευρωπαϊκή προοπτική της Βοσνίας - Ερζεγοβίνης και την εδαφική της ακεραιότητα, κυριαρχία και ενότητα·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ προσέφερε μια νέα ευκαιρία στην Βοσνία-Ερζεγοβίνη με βάση μια συντονισμένη προσέγγιση που αποσκοπεί να συνδράμει την χώρα ώστε να

συνεχίσει τη μεταρρυθμιστική της διαδικασία, να βελτιώσει την κοινωνική και οικονομική κατάσταση, και να έλθει πιο κοντά στην Ευρωπαϊκή Ένωση· λαμβάνοντας υπόψη ότι από τις πολιτικές ελίτ της χώρας ζητείται τώρα ανεπιφύλακτη συμμετοχή και ανάληψη δεσμεύσεων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η προσχώρηση στην ΕΕ είναι μια διαδικασία χωρίς περιορισμούς που ανήκει στο σύνολο της χώρας και σε όλους τους πολίτες της, και απαιτεί εθνική συναίνεση όσον αφορά το θεματολόγιο των μεταρρυθμίσεων·

- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η υπερβολικά περίπλοκη και ανεπαρκής θεσμική αρχιτεκτονική, η έλλειψη επαρκούς συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των πολιτικών ηγετών της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και όλων των κρατικών επιπέδων, η έλλειψη κοινού οράματος και πολιτικής βούλησης και η εθνοκεντρική στάση υπονόμισαν σοβαρά την πρόοδο στη χώρα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διαφωνίες σε πολιτικό και εθνοτικό επίπεδο είχαν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο έργο των συνελεύσεων σε κρατικό επίπεδο·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το παρατεταμένο πολιτικό αδιέξοδο αποτελεί σοβαρό εμπόδιο για τη σταθεροποίηση και ανάπτυξη της χώρας και στερεί από τους πολίτες ένα μέλλον ασφάλειας και ευημερίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πολιτική αδράνεια, η ανεργία, τα πολύ υψηλά επίπεδα διαφθοράς και η δυσαρέσκειά των πολιτών για τις πολιτικές ελίτ προκάλεσαν τις κοινωνικές αναταραχές που ξεκίνησαν από την πόλη Τούζλα και επεκτάθηκαν σε ολόκληρη τη χώρα τον Φεβρουάριο του 2014·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ έχει θέσει το κράτος δικαίου στο επίκεντρο της διαδικασίας διεύρυνσής της· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ισχυρή πολιτική στήριξη είναι κεφαλαιώδους σημασίας για την επίτευξη προόδου σε αυτούς τους τομείς·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαφθορά είναι ευρέως διαδεδομένη, η δημόσια διοίκηση εμφανίζεται κατακερματισμένη, τα πολλαπλά νομικά συστήματα συνιστούν πρόκληση, οι μηχανισμοί συνεργασίας με την κοινωνία των πολιτών παραμένουν αδύναμοι, το τοπίο των μέσων μαζικής ενημέρωσης είναι πολωμένο και, επιπλέον, δεν εξασφαλίζονται ίσα δικαιώματα για όλους τους λαούς και όλους τους πολίτες που απαρτίζουν τη χώρα·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το 50% των κρατικών εσόδων της Βοσνίας -Ερζεγοβίνης δαπανώνται για να διατηρείται η διοίκηση σε πολλαπλά επίπεδα· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τους δείκτες της Παγκόσμιας Τράπεζας, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη κατατάσσεται στην τελευταία θέση μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών για τη διευκόλυνση στις επιχειρήσεις ενώ στον Δείκτη Διαπιστούμενης Δωροδοκίας κατέχει επίσης μία από τις χαμηλότερες θέσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Βοσνία-Ερζεγοβίνη έχει το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας των νέων στην Ευρώπη (59% του ενεργού πληθυσμού ηλικίας 15-24 ετών)·
- 1. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το Συμβούλιο ανταποκρίθηκε στο αίτημά του να επανεξεταστεί η προσέγγιση της ΕΕ έναντι της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης· παροτρύνει τους νέους ηγέτες της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης να αναλάβουν πλήρη δέσμευση για την υλοποίηση των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων προκειμένου να βελτιωθεί η ζωή των πολιτών της χώρας και να καταστεί δυνατή η πρόοδος στην πορεία προς την ένταξη στην ΕΕ· διαπιστώνει ότι η ουσιαστική πρόοδος στην υλοποίηση του θεματολογίου για

τη διεξαγωγή μεταρρυθμίσεων, περιλαμβανομένου του Συμφώνου για την ανάπτυξη και την απασχόληση, συνιστά απαραίτητο στοιχείο για την εξέταση της αίτησης προσχώρησης της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης από την ΕΕ· υπογραμμίζει το γεγονός ότι, όπως συμβαίνει και με όλες οι άλλες (δυνάμει) υποψήφιες χώρες, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη θα πρέπει να κριθεί επί τη βάση των επιδόσεών της και ότι η ταχύτητα υλοποίησης και η ποιότητα των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων είναι τα στοιχεία που θα πρέπει να καθορίσουν το χρονοδιάγραμμα για την προσχώρησή της·

2. τονίζει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην εφαρμογή της απόφασης Sejdić-Finci όταν κληθεί από το Συμβούλιο να εκπονήσει γνωμοδότηση σχετικά με την αίτηση προσχώρησης στην ΕΕ· ζητεί από την Επιτροπή να είναι έτοιμη να διευκολύνει την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης αυτής προκειμένου να διασφαλισθούν ίσα δικαιώματα για όλους τους πολίτες και να υπάρξει ουσιαστική συμβολή στην υλοποίηση των στόχων του θεματολογίου της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων ενός λειτουργικού συστήματος χρηστής διακυβέρνησης, δημοκρατικής ανάπτυξης και οικονομικής ευημερίας, καθώς και σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
3. υποστηρίζει σθεναρά την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και πιστεύει ότι η ενισχυμένη δέσμευση της ΕΕ θα πρέπει να επικεντρωθεί, μεταξύ άλλων και σε κοινωνικοοικονομικά θέματα, στο επιχειρηματικό περιβάλλον, στο θεσμικό πλαίσιο, στο κράτος δικαίου και στη χρηστή διακυβέρνηση, στην πολιτική επιβολής του νόμου, στην ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, στην καταπολέμηση της διαφθοράς, στη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, στην κοινωνία των πολιτών και στη νεολαία, διατηρώντας παράλληλα αμετάβλητες τις προϋποθέσεις που έχει θέσει η ΕΕ όσον αφορά την προσχώρηση· καλεί την ΥΕ/ΑΠ, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διατηρήσουν μια συντονισμένη, συνεπή και συνεκτική θέση της ΕΕ και να αποδείξουν ότι η ενσωμάτωση της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης στην ΕΕ αποτελεί προτεραιότητα της ευρωενωσιακής εξωτερικής πολιτικής· τονίζει ότι η ΕΕ θα πρέπει να επιδιώξει να συνενώσει όλους τους δωρητές με σκοπό να στηριχθεί η αποτελεσματική εφαρμογή της αναθεωρημένης ευρωπαϊκής προσέγγισης και η γραπτή δέσμευση·
4. χαιρετίζει τη γραπτή δέσμευση για την ενσωμάτωση στην ΕΕ, την οποία υιοθέτησε η προεδρία της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, υπέγραψαν οι ηγέτες όλων των πολιτικών κομμάτων και στήριξε το Κοινοβούλιο της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης στις 23 Φεβρουαρίου 2015, όσον αφορά τα μέτρα για την καθιέρωση θεσμικής λειτουργικότητας και αποτελεσματικότητας, για τη δρομολόγηση μεταρρυθμίσεων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, για την επιτάχυνση της διαδικασίας συμφιλίωσης και για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας· αναγνωρίζει ότι η Επιτροπή προετοίμασε το έδαφος για επίτευξη συμφωνίας στους κόλπους του Συμβουλίου στις 16 Μαρτίου 2015 σχετικά με τη σύναψη και την έναρξη ισχύος της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης (ΣΣΣ)· ζητεί την πλήρη συνεργασία όλων των πολιτικών ηγετών για την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή της δέσμευσης, ιδίως όσον αφορά την ενίσχυση του κράτους δικαίου και την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος· υπενθυμίζει ότι η πολιτική δέσμευση και η γνήσια ιδιοποίηση της μεταρρυθμιστικής διαδικασίας αποτελούν καίρια στοιχεία· καλεί τη νέα ηγεσία της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης να συμφωνήσει με την ΕΕ επί ενός συγκεκριμένου οδικού χάρτη για ένα ευρύ και περιεκτικό θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων ώστε να μπορέσει η χώρα να προχωρήσει

στην πορεία της προς την ΕΕ· ζητεί διαφάνεια στην διαδικασία προγραμματισμού και υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων και συνιστά ότι η κοινωνία των πολιτών θα πρέπει να συμμετάσχει στη μεταρρυθμιστική διαδικασία·

5. παροτρύνει τους νέους πολιτικούς ηγέτες να απέχουν από δηλώσεις με διχαστικό εθνικιστικό και αποσχιστικό περιεχόμενο, οι οποίες δημιουργούν πόλωση στην κοινωνία, και να αναλάβουν σοβαρές δεσμεύσεις για τις μεταρρυθμίσεις που θα βελτιώσουν τη ζωή των πολιτών της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, θα δημιουργήσουν ένα δημοκρατικό, χωρίς αποκλεισμούς και λειτουργικό κράτος και θα ωθήσουν την χώρα πιο κοντά στην ΕΕ·
6. καλεί τους πολιτικούς ηγέτες να θέσουν ως προτεραιότητα τη δημιουργία αποτελεσματικού μηχανισμού συντονισμού της ΕΕ για την αποδοτική διασύνδεση των θεσμικών οργάνων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, προκειμένου να εξασφαλιστεί ευθυγράμμιση με εφαρμογή του κεκτημένου της ΕΕ σε ολόκληρη τη χώρα προς το συμφέρον της γενικής ευημερίας των κατοίκων της· υπογραμμίζει ότι χωρίς αυτόν τον μηχανισμό, η διαδικασία προσχώρησης στην ΕΕ θα παραμείνει σε αδιέξοδο, καθώς η σημερινή οργάνωση της χώρας είναι πολύ ανεπαρκής και χαρακτηρίζεται από δυσλειτουργίες· τονίζει ότι η θέσπιση ενός τέτοιου μηχανισμού θα ανοίξει το δρόμο για να επωφεληθεί πλήρως η Βοσνία-Ερζεγοβίνη από την διαθέσιμη χρηματοδότηση· τονίζει την ανάγκη να ληφθούν συγκεκριμένα μεταρρυθμιστικά μέτρα και η χώρα και οι πολίτες της να λάβουν σαφή προσανατολισμό·
7. τονίζει ότι η αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών αναγκών των πολιτών πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα· θεωρεί ωστόσο ότι είναι επίσης ζωτικής σημασίας να υπάρξει παράλληλη συνέχεια με τις πολιτικές μεταρρυθμίσεις και τον εκδημοκρατισμό του πολιτικού συστήματος· υπογραμμίζει το γεγονός ότι η οικονομική ευημερία είναι δυνατή μόνον εφόσον βασίζεται σε μια κοινωνία και ένα κράτος με δημοκρατικούς θεσμούς και χωρίς αποκλεισμούς· τονίζει επίσης ότι η Βοσνία-Ερζεγοβίνη δεν θα αποτελέσει επιτυχή υποψήφια για ένταξη στην ΕΕ χώρα εάν δεν καθιερωθούν οι κατάλληλες θεσμικές προϋποθέσεις· επισημαίνει ότι η συνταγματική μεταρρύθμιση με στόχο την παγίωση, εξυγίανση και ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου εξακολουθεί να αποτελεί κομβικό στοιχείο για τη μετατροπή της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης σε ένα αποτελεσματικό και πλήρως λειτουργικό κράτος· υπενθυμίζει ότι κατά την μελλοντική συνταγματική μεταρρύθμιση πρέπει να ληφθούν υπόψη οι αρχές του ομοσπονδιακού συστήματος, της αποκέντρωσης, της επικουρικότητας και της νόμιμης εκπροσώπησης προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική και ομαλή διαδικασία ενσωμάτωσης της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης στην ΕΕ· προτρέπει όλους τους πολιτικούς ηγέτες να εργαστούν για τη θέσπιση των αναγκαίων αλλαγών·
8. επικροτεί τις πρωτοβουλίες της Επιτροπής να επιταχύνει την υλοποίηση των έργων στο πλαίσιο του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ) και να ενισχύσει την χρηστή οικονομική διακυβέρνηση· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η αδράνεια ενδέχεται να έχει επιπτώσεις στη διάθεση των ενωσιακών κονδυλίων που προορίζονται για την πολιτική και κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη στο πλαίσιο του Προενταξιακού Μηχανισμού Βοήθειας ΙΙ· ζητεί από τις αρμόδιες αρχές να καταλήξουν σε συμφωνία όσον αφορά τις τομεακές στρατηγικές σε επίπεδο χώρας, ιδίως στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας, του περιβάλλοντος και της γεωργίας οι οποίοι χρήζουν

προτεραιότητας, ως βασικές απαιτήσεις που θα τους επιτρέψουν να επωφεληθούν πλήρως από τις χρηματοδοτήσεις που χορηγούνται μέσω του Προενταξιακού Μηχανισμού Βοήθειας·

9. εκφράζει την ικανοποίησή του για την ομαλή διεξαγωγή των εκλογών του Οκτωβρίου 2014· επισημαίνει ωστόσο ότι, για δεύτερη συνεχή φορά, διενεργήθηκε η εκλογική διαδικασία χωρίς να μπορεί ο κάθε πολίτης να θέτει υποψηφιότητα για κάθε αξίωμα· υπογραμμίζει ότι είναι ζωτικής σημασίας να συγκροτηθούν, ως ζήτημα κατεπείγοντος, όλα τα νέα κοινοβουλευτικά όργανα και οι τοπικές κυβερνήσεις σε όλα τα επίπεδα· καλεί τη νέα ηγεσία να τηρήσει την αρχή της καθολικής, ίσης και άμεσης ψήφου, να προσεγγίσει τον λαό, να συμπορευθεί με την κοινωνία των πολιτών και να παράσχει υπεύθυνες και άμεσες απαντήσεις στις θεμιτές ανησυχίες των πολιτών· καλεί τις αρμόδιες αρχές να διερευνήσουν τις πολύ σοβαρές κατηγορίες εις βάρος της πρωθυπουργού της Σερβικής Δημοκρατίας της Βοσνίας η οποία φέρεται ότι αναμείχθηκε σε υπόθεση εξαγοράς της ψήφου δύο βουλευτών που δεν ανήκουν στο κόμμα της ώστε να αποκτήσει την πλειοψηφία στην Εθνοσυνέλευση της Σερβικής Δημοκρατίας της Βοσνίας·
10. χαιρετίζει τη μεγάλη εθνική και διεθνή αλληλεγγύη, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο του προγράμματος της ΕΕ για την αποκατάσταση από τις πλημμύρες, ως απάντηση στις φυσικές καταστροφές του 2014· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι, σε συνέχεια της έκκλησης της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, η ΕΕ ανέλαβε χωρίς χρονοτριβή ουσιαστικά μέτρα για την αποτελεσματική διάσωση και ανακούφιση των παθόντων και διοργάνωσε μια διάσκεψη δωρητών τον Ιούλιο του 2014 υπό την αιγίδα της Επιτροπής και κοινή διοργάνωση από την Γαλλία και τη Σλοβενία· τονίζει ότι η Επιτροπή κάλεσε τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη να συμμετάσχει στον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της ΕΕ· ζητεί να ληφθούν αποτελεσματικά και συντονισμένα προληπτικά μέτρα σε όλα τα επίπεδα για την αντιμετώπιση των συνεπειών της σημερινής καταστροφής και την πρόληψη παρόμοιων καταστροφών στο μέλλον· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι υπάρχουν πολλά θετικά παραδείγματα πολύ στενής συνεργασίας μεταξύ των εθνοτήτων και υποστήριξης μετά τις πλημμύρες, θεωρώντας τα ως ένδειξη ότι η συμφιλίωση είναι δυνατή· πιστεύει ότι η περιφερειακή συνεργασία και οι στενές σχέσεις με γειτονικές χώρες αποτελούν βασικούς παράγοντες για την αντιμετώπιση τέτοιων καταστροφών στο μέλλον·
11. υπενθυμίζει ότι μια αξιοκρατική δημόσια διοίκηση που λειτουργεί επαγγελματικά και αποδοτικά αποτελεί τη σπονδυλική στήλη της διαδικασίας ένταξης της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και οποιασδήποτε χώρας φιλοδοξεί να γίνει κράτος μέλος της ΕΕ· εκφράζει σοβαρή ανησυχία για το γεγονός ότι η δημόσια διοίκηση, η οποία υποτίθεται ότι θα βοηθήσει τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη να προχωρήσει προς την ένταξη στην ΕΕ και θα βελτιώσει τις συνθήκες διαβίωσης των πολιτών της, εξακολουθεί να είναι κατακερματισμένη, πολιτικοποιημένη και να χαρακτηρίζεται από δυσλειτουργίες· εξακολουθεί να εκφράζει ανησυχία για την οικονομική βιωσιμότητά της και για το γεγονός ότι η έλλειψη πολιτικής βούλησης για την αναμόρφωση της δημόσιας διοίκησής της δύναται να έχει αντίκτυπο στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών· καλεί όλους τους αρμόδιους φορείς να εγκρίνουν μια νέα στρατηγική μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης και ένα σχέδιο δράσης μετά το 2014, για την απλοποίηση της περίπλοκης θεσμικής δομής, τον εξορθολογισμό των δαπανών και τη δημιουργία ενός

πιο λειτουργικού κράτους·

12. παροτρύνει τις αρχές να θέσουν ως απόλυτη προτεραιότητα την καταπολέμηση της διαφθοράς, δεδομένου ότι δεν έχουν υπάρξει μέχρι στιγμής ικανοποιητικές βελτιώσεις και λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαφθορά επηρεάζει όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων της υγείας και της εκπαίδευσης, εκμεταλλεύεται τα πλέον ευάλωτα άτομα, και αυξάνει την απαισιοδοξία με αποτέλεσμα όλο και περισσότεροι πολίτες να χάνουν την εμπιστοσύνη τους στα θεσμικά τους όργανα· ζητεί να καθιερωθούν αποτελεσματικοί μηχανισμοί κατά της διαφθοράς, να εισαχθούν ανεξάρτητα μέσα για τη δικαστική παρακολούθηση και να αρχίσουν αξιόπιστες και χωρίς αποκλεισμούς διαβουλεύσεις με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, οι οποίες θα πρέπει να εγγυώνται την έγκαιρη έγκριση ενός ανανεωμένου στρατηγικού πλαισίου για την περίοδο 2015-2019· ζητεί, εν γένει, για την αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων για την καταπολέμηση της διαφθοράς· χαιρετίζει την έγκριση μιας δέσμης νομοθετικών διατάξεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς στις οποίες περιλαμβάνεται και η προώθηση της προστασίας των καταγγελλόντων σε επίπεδο κράτους και η δημιουργία φορέων πρόληψης σε ομοσπονδιακό επίπεδο· καταδικάζει τις απόπειρες υπονόμησης των υφισταμένων αρχών του κράτους δικαίου και εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι ο νέος νόμος περί συγκρούσεως συμφερόντων αποδυναμώνει το νομικό πλαίσιο και λειτουργεί οπισθοδρομικά όσον αφορά την πρόληψη της σύγκρουσης συμφερόντων δεδομένου ότι αυξάνει τον κίνδυνο πολιτικής παρέμβασης και αποθαρρύνει τους υπαλλήλους από το να συμμορφώνονται· ζητεί την ενίσχυση των κοινοβουλευτικών οργάνων για την πρόληψη των συγκρούσεων συμφερόντων· καλεί τις αρμόδιες αρχές να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους όσον αφορά την αποτελεσματική διερεύνηση, τη δίωξη και καταδίωξη σε υποθέσεις υψηλής διαφθοράς, ιδίως στο πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων και της ιδιωτικοποίησης·
13. εκφράζει σοβαρή ανησυχία για την αναποτελεσματικότητα του δικαστικού συστήματος, τον κίνδυνο πολιτικών παρεμβάσεων στις δικαστικές διαδικασίες, την πολιτικοποίηση των διαδικασιών που διέπουν τους διορισμούς, τον αποσπασματικό χαρακτήρα της διαδικασίας χρηματοδότησης του δικαστικού συστήματος και των διωκτικών αρχών και τον κίνδυνο σύγκρουσης συμφερόντων στον δικαστικό τομέα· προτρέπει τους νέους ηγέτες της χώρας να προβούν σε διαρθρωτικές και θεσμικές μεταρρυθμίσεις που αφορούν, μεταξύ άλλων, την εναρμόνιση των τεσσάρων διαφορετικών νομικών συστημάτων· καλεί τους νέους ηγέτες να ανταποκριθούν στις συστάσεις της Επιτροπής, όπως αυτές που αφορούν τις θεσμικές μεταρρυθμίσεις του εθνικού δικαστικού συστήματος περιλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, και της έγκρισης του νόμου για τα δικαστήρια της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης· καλεί το επερχόμενο Συμβούλιο των Υπουργών να εγκρίνει τη νέα στρατηγική για τη μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης η οποία έχει ήδη καταρτιστεί· επαναλαμβάνει την υποστήριξή του στον θεσμό του Διαμεσολαβητή· επισημαίνει ότι, σύμφωνα με το Σύνταγμα της Σερβικής Δημοκρατίας της Βοσνίας (RS), εξακολουθεί να τελεί υπό αναστολή η επιβολή θανατικής ποινής και καλεί τις αρχές της RS να καταργήσουν χωρίς περαιτέρω χρονοτριβή τη θανατική ποινή·
14. εκφράζει την ανησυχία του διότι η πρόσβαση σε δωρεάν νομική αρωγή είναι πολύ περιορισμένη και ότι το δικαίωμα σε αυτήν δεν είναι ακόμη πλήρως νομικά κατοχυρωμένο σε ολόκληρη τη Βοσνία - Ερζεγοβίνη, πράγμα το οποίο περιορίζει το

δικαίωμα πρόσβασης στη δικαιοσύνη των πλέον ευάλωτων πολιτών· παροτρύνει τις αρμόδιες αρχές να εγκρίνουν νόμο σε επίπεδο κράτους που να προβλέπει τη δωρεάν νομική συνδρομή και να καθορίσουν με σαφήνεια τον ρόλο της κοινωνίας των πολιτών στην παροχή της·

15. επικροτεί τη διεύρυνση του διαρθρωμένου διαλόγου ΕΕ–Βοσνίας-Ερζεγοβίνης για τη δικαιοσύνη με σκοπό να συμπεριληφθούν συμπληρωματικοί κανόνες για θέματα κράτους δικαίου, ιδίως δε σε σχέση με τη διαφθορά και τις διακρίσεις, και εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι υπάρχουν ορισμένα θετικά αποτελέσματα στην περιφερειακή συνεργασία, στην εκδίκαση εγκλημάτων πολέμου, στον επαγγελματισμό και την αποτελεσματικότητα του δικαστικού κλάδου· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η κοινωνία των πολιτών έχει συμπεριληφθεί για να συμμετάσχει στη διαδικασία επισημαίνει ότι οι συνθήκες σε διάφορα δικαστήρια των διοικητικών οντοτήτων έχουν βελτιωθεί όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την προστασία των μαρτύρων·
16. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι σε ορισμένες δηλώσεις αμφισβητήθηκε η νομιμότητα των καταδικών του ICTY, υπονομεύοντας με τον τρόπο αυτό το Δικαστήριο της Χάγης· ζητεί να ληφθούν μέτρα για την ενίσχυση της προστασίας των θυμάτων και τη βελτίωση του έργου της Εισαγγελίας της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης με την επανεξέταση της εκδίκασης υποθέσεων εγκλημάτων πολέμου που εμπίπτουν στην Κατηγορία II και καλεί για την ενίσχυση της προστασίας των θυμάτων· εκφράζει ικανοποίηση για την πρόοδο που σημειώθηκε στη μείωση του όγκου των υποθέσεων εγκλημάτων πολέμου οι οποίες εξακολουθούν να εκκρεμούν· επισημαίνει ότι έχει βελτιωθεί η δίωξη των υποθέσεων εγκλημάτων πολέμου στις οποίες ενέχεται σεξουαλική βία και ζητεί να συνεχιστεί και στο μέλλον αυτή η διαδικασία· τονίζει ότι είναι αναγκαίο να εγκρίνουν οι αρμόδιες αρχές το από πολύ καιρό αναμενόμενο πρόγραμμα σε επίπεδο κράτους για τη βελτίωση του καθεστώτος των θυμάτων τέτοιων εγκλημάτων πολέμου, περιλαμβανομένου του δικαιώματός τους να λάβουν αποζημίωση, με σκοπό να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη και η εναρμόνιση σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα των διατάξεων του ποινικού δικαίου της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης όσον αφορά τη σεξουαλική βία·
17. εκφράζει ανησυχία για τον αριθμό αγνοουμένων που εξακολουθεί να παραμένει υψηλός, και τον αργό ρυθμό προόδου στο θέμα αυτό· καλεί τις αρχές να δρομολογήσουν εντατική συνεργασία μεταξύ των δύο οντοτήτων, και να εντείνουν τις προσπάθειες για την αναζήτηση αγνοουμένων·
18. τιμά τη μνήμη όλων των θυμάτων της γενοκτονίας του 1995 στη Σρεμπρένιτσα και εκφράζει τα βαθιά συλλυπητήριά του στις οικογένειές τους και στους επιζήσαντες· εκφράζει τη στήριξή του σε οργανώσεις όπως η Ένωση Μητέρων των θυλάκων της Σρεμπρένιτσα και της Ζέπα για τον καίριο ρόλο που διαδραματίζουν στην ευαισθητοποίηση και την οικοδόμηση μιας ευρύτερης βάσης για τη συμφιλίωση όλων των πολιτών της χώρας· καλεί όλους τους πολίτες της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης να αξιοποιήσουν την 20ή επέτειο της σφαγής στη Σρεμπρένιτσα ως ευκαιρία για την ενίσχυση της συμφιλίωσης και της συνεργασίας, οι οποίες αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την πρόοδο όλων των χωρών της περιοχής στην ευρωπαϊκή τους πορεία·

19. σημειώνει με ανησυχία ότι εξακολουθούν να υπάρχουν 84 500 εσωτερικώς εκτοπισμένα άτομα και 6 853 πρόσφυγες στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη· εκφράζει ανησυχία για τις παραβιάσεις των δικαιωμάτων των επιστρεφόντων στη Δημοκρατία των Σερβοβοσνίων· εκφράζει ωστόσο την ικανοποίησή του για τα νέα μέτρα που ενέκρινε το Κοινοβούλιο της Ομοσπονδίας της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης βάσει των οποίων παρέχεται η δυνατότητα στους επιστρέφοντες από τη Δημοκρατία των Σερβοβοσνίων να έχουν πρόσβαση σε παροχές συντάξεων και υγειονομικής περίθαλψης στην Ομοσπονδία, επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι είναι σημαντική η ίση πρόσβαση όλων των πολιτών σε κοινωνικές παροχές· καλεί όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, ειδικότερα τις αρχές της RS, να επιταχύνουν την επιστροφή των εσωτερικά εκτοπισμένων ατόμων μέσω της εισαγωγής και της εφαρμογής κάθε απαραίτητου νομοθετικού και διοικητικού μέτρου· ζητεί να υπάρξει συνεργασία στο θέμα αυτό και να εισαχθούν οι κατάλληλες συνθήκες για την ειρηνική και βιώσιμη επανένταξη· ζητεί την αποτελεσματική εφαρμογή της αναθεωρημένης στρατηγικής όσον αφορά το παράρτημα VII της ειρηνευτικής συμφωνίας του Ντέιτον· ζητεί να υπάρξει απρόσκοπτη καλή περιφερειακή συνεργασία στο πλαίσιο της διαδικασίας της δήλωσης του Σαράγεβο· καλεί για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση με σκοπό την αντιμετώπιση των εναπομεινουσών προκλήσεων όσον αφορά την εκκαθάριση, μέχρι το 2019, της χώρας από τις νάρκες·
20. επαναλαμβάνει τη στήριξή του για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων, η οποία είχε ορατά θετικά αποτελέσματα για τους πολίτες της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης· υπενθυμίζει τη δέσμευσή του να διαφυλάξει το δικαίωμα μετακινήσεων χωρίς υποχρέωση θεώρησης για τους πολίτες των Δυτικών Βαλκανίων· παράλληλα, ζητεί τη λήψη μέτρων σε εθνικό επίπεδο, ιδίως μέτρων κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα για τις πλέον ευπαθείς ομάδες, καθώς και δραστικών μέτρων για ενίσχυση της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών για την πάταξη των δικτύων οργανωμένου εγκλήματος, ενίσχυση των συνοριακών ελέγχων και εκστρατείες ευαισθητοποίησης· καλεί την Επιτροπή να λάβει μέτρα για να διατηρηθεί το καθεστώς απαλλαγής θεώρησης και να αντιμετωπιστούν δυνητικές καταχρήσεις του συστήματος ασύλου της ΕΕ σε συνεργασία με τα κράτη μέλη·
21. σημειώνει ότι η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς θα έχει θεμελιώδη σημασία στις προσπάθειες αναχαίτισης της διείδυσης της εγκληματικότητας στο πολιτικό, νομικό και οικονομικό σύστημα· επισημαίνει ότι έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος όσον αφορά την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας· υπενθυμίζει τη σημασία που έχει η τήρηση των συστάσεων της Ομάδα χωρών κατά της διαφθοράς (GRECO)· εκφράζει ανησυχία για τις εκθέσεις που αφορούν την κλιμάκωση της ριζοσπαστικοποίησης μεταξύ των νέων στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, πολλοί από τους οποίους, σε σύγκριση με τους νέους άλλων χωρών της περιοχής, εντάσσονται σε τρομοκρατικές οργανώσεις του ISIL (Ισλαμικό Κράτος του Ιράκ και της Μεγάλης Συρίας)· παροτρύνει τις αρχές να τροποποιήσουν τον Ποινικό Κώδικα ενισχύοντας την ποινικοποίηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας· επικροτεί την τροποποίηση του ποινικού κώδικα ώστε να προβλέπει την απαγόρευση και επιβολή κυρώσεων για την ένταξη σε ξένες παραστρατιωτικές ομάδες με απώτερο σκοπό την πρόληψη της θρησκευτικής ριζοσπαστικοποίησης· τονίζει, επιπλέον, τη σημασία που έχει η πρόληψη κάθε μορφής εξτρεμισμού και βίαιης ριζοσπαστικοποίησης· εκφράζει επίσης την ικανοποίησή του για τις αστυνομικές επιχειρήσεις μεγάλης κλίμακας σε ολόκληρη τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη που είχαν ως

αποτέλεσμα τη σύλληψη υπόπτων για τη διοργάνωση, στήριξη και χρηματοδότηση τρομοκρατικών δραστηριοτήτων, περιλαμβανομένων αλλοδαπών μαχητών· ζητεί την ενσωμάτωση στον ποινικό κώδικα της Ομοσπονδίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης διατάξεων σχετικά με τα εγκλήματα μίσους· συγγαίρει τις αντίστοιχες υπηρεσίες της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης για τον επαγγελματισμό που επιδεικνύουν στις προσπάθειές τους και στην αποφασιστικότητα που τις χαρακτηρίζει κατά την καταπολέμηση των αυξανόμενων απειλών κατά της ασφάλειας· καλεί την Επιτροπή να παράσχει στις αρμόδιες αρχές την απαιτούμενη βοήθεια για την καταστολή όλων των τρομοκρατικών απειλών κατά της ασφάλειας·

22. σημειώνει ότι η Βοσνία-Ερζεγοβίνη εξακολουθεί να αποτελεί χώρα αφετηρίας, διέλευσης και προορισμού όσον αφορά την εμπορία ανθρώπων· συνιστά στις αρχές να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα, περιλαμβανομένων νομοθετικών μέτρων με σκοπό, αφενός, την καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών και της εμπορίας ανθρώπων και, αφετέρου, την προστασία των θυμάτων της εμπορίας ανθρώπων·
23. κρίνει απαραίτητο να ενισχυθεί ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να εκφράζουν τα συμφέροντα των πολιτών, ιδίως σε σχέση με τους νέους, όπως κατέδειξε το περασμένο έτος η τάση στις συνεδριάσεις ολομελείας (plenums)· υπενθυμίζει ότι η κοινωνία των πολιτών μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη μιας δημοκρατικής κοινωνίας με συνοχή μέσω της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών ζωτικής σημασίας· σημειώνει ότι οι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών θα πρέπει να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη διευκόλυνση της ενταξιακής διαδικασίας· καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να καθιστά τα ευρωπαϊκά ταμεία προσιτά στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών· σημειώνει ότι οι θεσμικοί μηχανισμοί για τη συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών εξακολουθούν να παρουσιάζουν αδυναμίες και να παρεμποδίζουν την ανάπτυξη, σε ολόκληρη τη χώρα, μιας πιο συμμετοχικής, χωρίς αποκλεισμούς και με ανθρώπινη ανταπόκριση δημοκρατίας· ζητεί, ως εκ τούτου, την καθιέρωση διαφανών και χωρίς αποκλεισμούς δημόσιων μηχανισμών διαβούλευσης, με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών του δημόσιου τομέα, στην προοπτική της δημιουργίας πλαισίου για τη δημόσια συζήτηση όσον αφορά τις σημαντικές νομοθετικές αποφάσεις και την έγκριση εθνικής στρατηγικής για την κοινωνία των πολιτών· εκφράζει ανησυχία για τα περιστατικά εκφοβισμού που αναφέρθηκαν κατά τη διάρκεια των κοινωνικών αναταραχών του περασμένου έτους·
24. εκτιμά ότι είναι απαραίτητο να ενισχυθεί μια ανεκτική και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνία στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη με σκοπό την προάσπιση και προαγωγή των δικαιωμάτων των μειονοτήτων και των ευπαθών ομάδων· υπενθυμίζει ότι η μη εφαρμογή της απόφασης Sejdić-Finci θα έχει ως αποτέλεσμα εμφανείς διακρίσεις σε βάρος των πολιτών της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης· ζητεί να ληφθούν μέτρα για να ενισχυθεί ο ρόλος του διαμεσολαβητή ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να αναπτυχθεί, σε συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών, μια εθνική στρατηγική κατά των κάθε μορφής διακρίσεων· καλεί τις αρμόδιες αρχές να εναρμονίσουν περαιτέρω τους νόμους της χώρας με το κεκτημένο της ΕΕ, δίδοντας ιδιαίτερη προσοχή στις διακρίσεις λόγω αναπηρίας και ηλικίας, όπως τονίστηκε στον διαρθρωμένο διάλογο· καλεί το Υπουργείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Προσφύγων της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης να συγκροτήσει ομάδα εργασίας για την άνευ περαιτέρω χρονοτριβής σύνταξη τροπολογιών στο νόμο κατά των διακρίσεων της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης· εκφράζει ανησυχία για το γεγονός ότι

εξακολουθούν να συνιστούν ευρέως διαδεδομένες πρακτικές η ρητορική μίσους, τα εγκλήματα μίσους, οι απειλές, οι παρενοχλήσεις και οι διακρίσεις σε βάρος των ΛΟΑΔΜ· ενθαρρύνει τις αρχές να εφαρμόσουν δράσεις ευαισθητοποίησης για τα δικαιώματα των ΛΟΑΔΜ στις δικαστικές αρχές, στις αρχές επιβολής του νόμου και στο ευρύ κοινό· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι εξακολουθούν να καταγγέλλονται υποθέσεις διακρίσεων για θρησκευτικούς λόγους·

25. εκφράζει τη βαθιά του λύπη για το γεγονός ότι εξακολουθεί να υφίσταται η πρακτική της περιθωριοποίησης και μεροληπτικής μεταχείρισης σε βάρος των Ρομά· επιδοκιμάζει την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά τις στεγαστικές ανάγκες των Ρομά, αλλά ενθαρρύνει τις αρχές να λάβουν και νέα μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσής των κοινοτήτων Ρομά, και τούτο με τη βελτίωση της πρόσβασής τους στην απασχόληση, στην υγεία και στην εκπαίδευση·
26. σημειώνει ότι ενώ υπάρχουν οι νομικές διατάξεις που εγγυώνται τα δικαιώματα των γυναικών και την ισότητα των φύλων, μικρή μόνο πρόοδος έχει επιτευχθεί όσον αφορά την εφαρμογή τους· καλεί τις αρμόδιες αρχές να συνεχίσουν ενεργά τις προσπάθειές τους με στόχο την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική και στο εργατικό δυναμικό, την καταπολέμηση των συνδεδεμένων με τη μητρότητα διακρίσεων στην αγορά εργασίας, τη βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης των γυναικών, την προώθηση, την προστασία και την ενίσχυση των δικαιωμάτων των γυναικών και, γενικά, την ευαισθητοποίηση των πολιτών όσον αφορά την κατανόηση των δικαιωμάτων των γυναικών· καλεί τις αρχές να υιοθετήσουν μια στρατηγική για την εφαρμογή της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας και να καθιερώσουν ένα εναρμονισμένο σύστημα για την παρακολούθηση και τη συγκέντρωση δεδομένων σχετικά με περιπτώσεις βίας κατά γυναικών·
27. καλεί την Βοσνία-Ερζεγοβίνη να εντάξει τον γενετήσιο προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου στον νόμο για τα εγκλήματα μίσους το ταχύτερο δυνατόν, ώστε να μπορούν να καταδικάζονται άτομα που εμπλέκονται σε διάφορες μορφές καταπίεσης για λόγους γενετήσιου προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου·
28. σημειώνει ότι υπάρχουν νομικές διατάξεις για την ελευθερία της έκφρασης· εκφράζει ωστόσο την ανησυχία του για την πολιτική και οικονομική πίεση που ασκείται στα μέσα ενημέρωσης, καθώς και για τις περιπτώσεις απειλών και εκφοβισμού κατά δημοσιογράφων και εκδοτών, μεταξύ άλλων κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου· καταδικάζει οποιαδήποτε προσπάθεια υπονόμευσης των υφιστάμενων κανόνων, η οποία θα μπορούσε να έχει βλαπτικές συνέπειες για την ελευθερία της έκφρασης και την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, μεταξύ άλλων και στο Διαδίκτυο· υπογραμμίζει ότι περιστατικά όπως η αστυνομική επιδρομή στα γραφεία του ιστότοπου Klix.ba στο Σαράγεβο ή η πρόσφατη θέσπιση του αμφισβητούμενου νόμου για τους δημόσιους χώρους και τη δημόσια τάξη από την Εθνοσυνέλευση της RS (RSNA) εγείρουν σοβαρές ανησυχίες σχετικά με την ελευθερία της έκφρασης και την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης· τονίζει ότι η ικανότητα των μέσων ενημέρωσης να λειτουργούν χωρίς φόβο είναι ουσιαστικής σημασίας σε μια υγιή δημοκρατία· τονίζει ότι θα πρέπει να τυγχάνουν πλήρους σεβασμού η ελευθερία της έκφρασης και η ελευθερία των μέσων μαζικής

ενημέρωσης και ότι οι δημοσιογράφοι θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συλλέγουν πληροφορίες για ζητήματα που άπτονται του δημοσίου συμφέροντος· υπογραμμίζει ότι η σταθερή και βιώσιμη χρηματοδότηση, η δημοσιογραφική και συντακτική ανεξαρτησία, η οπτικοακουστική μετάδοση σε όλες τις επίσημες γλώσσες και η πολυφωνία αποτελούν θεμελιώδη στοιχεία για τα δημόσια μέσα ενημέρωσης· καλεί τις αρχές να καλύψουν συστηματικά όλα τα νομοθετικά κενά τα οποία παρεμποδίζουν την πλήρη διαφάνεια της ιδιοκτησίας των μέσων ενημέρωσης και να συντάξουν έναν κανονισμό βάσει του οποίου να εξασφαλίζεται ότι δεν θα ασκείται σε αυτά αθέμιτη πολιτική επιρροή· ζητεί από τις αρμόδιες αρχές να διασφαλίσουν την πολιτική, θεσμική και οικονομική ανεξαρτησία των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων και να εναρμονίσουν την νομοθεσία των οντοτήτων για τις δημόσιες ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις με νομοθεσία του κεντρικού κράτους· ζητεί τη διεξαγωγή αξιοκρατικής διαδικασίας για την πρόσληψη του διευθυντή στο Συμβούλιο της Ρυθμιστικής Αρχής στον Τομέα των Επικοινωνιών της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης·

29. εξακολουθεί να ανησυχεί για τον διαχωρισμό των παιδιών στα δημόσια σχολεία βάσει εθνοτικής καταγωγής· σημειώνει ότι τα τρία διαφορετικά προγράμματα σπουδών παρεμποδίζουν μια κοινή, χωρίς αποκλεισμούς και αντικειμενική μελέτη της κοινής ιστορίας και των πρόσφατων ιστορικών γεγονότων· προτρέπει τις αρχές να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τις αρχές της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς, περιλαμβάνοντας στα μέτρα αυτά και τα παιδιά με αναπηρίες· προτρέπει τους νέους ηγέτες της χώρας να προαγάγουν, χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, και στις δύο οντότητες και στο διαμέρισμα του Μπρτσκο, ένα εκπαιδευτικό σύστημα χωρίς αποκλεισμούς και χωρίς διακρίσεις, να καταργήσουν τον διαχωρισμό των διαφορετικών εθνοτικών ομάδων και να προβούν σε εκπαιδευτική μεταρρύθμιση με στόχο τη βελτίωση των εκπαιδευτικών προτύπων και την εισαγωγή κοινού προγράμματος σπουδών· ζητεί επίσης να επιταχυνθούν τόσο η υλοποίηση του σχεδίου δράσης για τις εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών Ρομά, όσο και η ένταξή τους στο εκπαιδευτικό σύστημα·
30. υπενθυμίζει ότι οι διαδηλώσεις του Φεβρουαρίου 2014 κατέδειξαν το σαφές λαϊκό αίτημα των πολιτών της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης για κοινωνικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις στη χώρα· πιστεύει ακράδαντα ότι η εφαρμογή των μέτρων στους έξι βασικούς τομείς μεταρρύθμισης στο Σύμφωνο για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση θα αναζωογονήσει κοινωνικοοικονομικές μεταρρυθμίσεις που βρίσκονται σε στασιμότητα, συμπεριλαμβανομένων και των τομέων της ανάπτυξης και της απασχόλησης και των μεταρρυθμίσεων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων· καλεί τις νέες κυβερνήσεις σε επίπεδο κράτους, οντότητας και καντονίου να θέσουν ως βασική προτεραιότητα των μεταρρυθμίσεων την χρηστή οικονομική διακυβέρνηση και τις επιταγές του Συμφώνου· τονίζει την ανάγκη για περαιτέρω ανάπτυξη και υλοποίηση ενός προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων·
31. θεωρεί ότι η Βοσνία-Ερζεγοβίνη έχει σημειώσει μικρή πρόοδο προς την επίτευξη μιας λειτουργούσας οικονομίας αγοράς· υπογραμμίζει τη σημασία που έχει η αντιμετώπιση των ανταγωνιστικών πιέσεων και των δυνάμεων της αγοράς· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι σημαντικές αδυναμίες του επιχειρηματικού περιβάλλοντος εξακολουθούν να επηρεάζουν αρνητικά την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα και τις άμεσες ξένες επενδύσεις· προτρέπει τις αρμόδιες αρχές να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά την ανεπαρκή εφαρμογή του κράτους δικαίου, τον εκτεταμένο άτυπο

τομέα απασχόλησης και τα υψηλά επίπεδα διαφθοράς, τα οποία παρακωλύουν το επιχειρηματικό περιβάλλον· παροτρύνει τη χώρα να προβεί σε ενέργειες για την εναρμόνιση με τις διατάξεις της οδηγίας 'Φερεγγυότητα II'·

32. τονίζει την ανάγκη να μεταρρυθμιστούν και να εναρμονιστούν τα κατακερματισμένα συστήματα κοινωνικής προστασίας επί τη βάση των αναγκών των πολιτών ώστε να εξασφαλίζεται ίση μεταχείριση για όλους, να μετριαστεί η φτώχεια και να αναπτυχθεί ένα δίκτυο κοινωνικής ασφάλειας με καλύτερη εστίαση στους φτωχούς και τους κοινωνικά αποκλεισμένους πολίτες· προσδίδει έμφαση στο γεγονός ότι η οικονομική ευμάρεια και η προοπτική εύρεσης εργασίας, ιδίως για τους νέους, έχουν ζωτική σημασία για την περαιτέρω ανάπτυξη της χώρας· καλεί τις κυβερνήσεις να εφαρμόσουν μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας προκειμένου να αντιμετωπισθεί το πολύ υψηλό ποσοστό ανεργίας επικεντρώνοντας την προσοχή τους στην ανεργία των νέων και των γυναικών και στη μακροχρόνια ανεργία· σημειώνει ότι τα εργασιακά και συνδικαλιστικά δικαιώματα εξακολουθούν να είναι περιορισμένα· καλεί τις αρχές να βελτιώσουν περαιτέρω και να εναρμονίσουν τους νόμους αυτούς σε όλη τη χώρα· τονίζει την ανάγκη να βελτιωθεί η εκπαίδευση και η κατάρτιση με σκοπό να αντιμετωπιστεί η αναντιστοιχία δεξιοτήτων και να αυξηθεί η ικανότητα επαγγελματικής ένταξης, ιδίως στους νέους·
33. υπογραμμίζει τη σημασία της εναρμόνισης και της βελτίωσης των υφιστάμενων συνδικαλιστικών δικαιωμάτων και των κανόνων για τις συνθήκες εργασίας, που αυτή τη στιγμή δεν είναι ίδιοι σε όλους τους τομείς· σημειώνει επίσης ότι οι κοινωνικές παροχές και οι συντάξεις δεν κατανέμονται με ισότητα·
34. σημειώνει ότι έχει σημειωθεί μικρή πρόοδος στους τομείς του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής και καλεί τις αρχές να ενισχύσουν την προστασία του περιβάλλοντος σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ· καλεί τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη να εκπληρώσει όλες τις συμβατικές υποχρεώσεις της που απορρέουν από τη Συνθήκη για την Ενεργειακή Κοινότητα και τη συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης (ΣΑΑ), και να εξασφαλίσει επαρκή και ταχεία προσέγγιση με το περιβαλλοντικό κεκτημένο της ΕΕ, περιλαμβανομένης και της πρόβλεψης για την πρόληψη της υπερβολικής ατμοσφαιρικής ρύπανσης· τονίζει την ανάγκη να θέσει η Βοσνία-Ερζεγοβίνη σε πλήρη εφαρμογή τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από τη σύμβαση για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε διασυνοριακό πλαίσιο (Espoo, 1991) και από το πρωτόκολλο για τη στρατηγική περιβαλλοντική αξιολόγηση (Κιέβο, 2003), περιλαμβανομένων και των δραστηριοτήτων όσον αφορά τη λεκάνη απορροής των ποταμών Νερέτβα και Τρεμπισνίτσα· καλεί τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη να ευθυγραμμιστεί με τα περιβαλλοντικά πρότυπα της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τη ρύπανση από το διωλιστήριο πετρελαίου στο Bosanski Brod·
35. εκφράζει την ικανοποίησή του για την εποικοδομητική και προορατική στάση της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης όσον αφορά την προώθηση της περιφερειακής συνεργασίας· επαινεί τις συχνές κοινές περιπολίες στα σύνορα με τις γειτονικές χώρες· υπογραμμίζει τη ζωτική σημασία των σχέσεων καλής γειτονίας· καλεί τους νέους ηγέτες να συνεχίσουν και να ενισχύσουν τις προσπάθειες για την επίλυση εκκρεμούντων μεθοριακών και ιδιοκτησιακών ζητημάτων με τις γειτονικές της χώρες· ενθαρρύνει τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη να οριστικοποιήσει καλή τη πίστει τη διαδικασία οριοθέτησης των

συνόρων με το Μαυροβούνιο επί τη βάση της συμφωνίας που συνάφθηκε τον Μάιο του 2014·

36. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η εξωτερική πολιτική της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης εξακολουθεί να εξαρτάται από αποκλίνουσες θέσεις, με αποτέλεσμα η χώρα να σημειώνει χαμηλό ρυθμό ευθυγράμμισης με τις αντίστοιχες θέσεις της ΕΕ (52%)· υπενθυμίζει την καίρια σημασία που έχει η ενιαία εξωτερική πολιτική για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη· εκφράζει την ανησυχία του για τις επιπτώσεις που θα μπορούσαν να υπάρξουν σε περίπτωση που η Ρωσία απορρίψει την τυποποιημένη διατύπωση του Συμβουλίου σχετικά με την «Εφαρμογή της Ειρηνευτικής Διαδικασίας» στην εδαφική ακεραιότητα της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, καθώς και για τις αρνητικές συνέπειες στις ευρωπαϊκές φιλοδοξίες της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης· χαιρετίζει τη συνεχή παρουσία της Επιχείρησης ALTHEA στο πλαίσιο μιας ανανεωμένης εντολής του ΟΗΕ η οποία θέτει ως στόχο την ανάπτυξη ικανοτήτων και την κατάρτιση·
37. καλεί τα νεοεκλεγέντα θεσμικά όργανα της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης να αξιοποιήσουν την ευκαιρία της ανανεωμένης προσέγγισης της ΕΕ για τη σύναψη συμφωνίας σχετικά με την προσαρμογή της ενδιάμεσης συμφωνίας και της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης, λαμβάνοντας υπόψη την προσχώρηση της Κροατίας στην ΕΕ και τη διατήρηση των παραδοσιακών εμπορικών συναλλαγών·
38. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην ΑΕ/ΥΕ, στο Συμβούλιο, την Επιτροπή, την Προεδρία της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, το Συμβούλιο Υπουργών της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, την Κοινοβουλευτική Συνέλευση της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και τις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια της Ομοσπονδίας της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, της Σερβικής Δημοκρατίας της Βοσνίας και των 10 επαρχιών/καντονιών.